

RĪGAS DOMES PIEMINEKĻU PADOME

Rātslaukums 1, Rīgā, LV-1539, tālrunis 7105800, 7105542, fakss 7012872

SĒDES PROTOKOLS

2018. gada 30. maijā

Rīgā

Nr. 4

Sēde tiek atklāta plkst. 10:05

Sēdi vada: O. Spārītis
Sēdi protokolē: sekretāre I. Šmite

Sēdē piedalās Padomes locekļi:

Inese Andersone, Jurgis Klotiņš, Eva Mārtuža, Jānis Krastiņš, Aigars Kušķis, Daiga Zigmunde, Andrejs Broks, Gļebs Panteļejevs, Inese Baranovska, Klāvs Sedlenieks

Sēdē nepiedalās Padomes locekļi:

Oļegs Burovs, Mārīte Šenberga, Vadīms Faļkovs, Regīna Bula, Jānis Stradiņš, Agrita Maderniece, Māris Mičerevskis, Mārtiņš Mintauris

DARBA KĀRTĪBA

O.Spārītis ierosina papildināt dienas kārtību ar jautājumu par Džohara Dudajeva gatves pārdēvēšanu.

J.Klotiņš ierosina papildināt dienas kārtību ar jautājumu par zemesgabalu piederības jautājumu, uz kuriem atrodas robežzīmes Rīga.

J.Krastiņš ierosina papildināt dienas kārtību ar jautājumu par Okupācijas muzeja pārbūvi. O.Spārītis ierosina J.Krastiņa kungam sagatavot vēstuli atbildīgajai ministrijai formulējot Pieminekļu padomes viedokli.

1. Par Latvijas simtgades vides objektu “Laika priekšgars” pie Latvijas Nacionālā teātra (atkārtoti).
2. Par Džohara Dudajeva gatves nosaukuma maiņu.
3. Par zemesgabalu, uz kuriem atrodas robežzīmes Rīga, iegādi Rīgas pilsētas pašvaldības īpašumā.

1. Par Latvijas simtgades vides objektu “Laika priekšgars” pie Latvijas Nacionālā teātra (atkārtoti)

O.Spārītis Ņemot vērā Pieminekļu padomes locekļu ierosinājumu, šodien atkārtoti tiek izskatīts jautājumu par vides objekta “Laika priekšgars” izveidi pie Latvijas Nacionālā teātra, izvērtējot tā uzstādīšanas mērķtiecību, lietderību, kā arī mākslinieciskās kvalitātes

un citus faktoros, kas ir izraisījušas iebildes padomes locekļu vidū. Pieminekļu padome atrodas duālā situācijā, jo tā jau reiz ir atbalstījusi šī objekta izveidi, kā arī tā izveides iecerī ir atbalstījušas tādas institūcijas kā Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības padome, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija. Šajā situācijā mēs esam spiesti konstatēt, ka apturēt procesu diez vai ir mūsu spēkos. Mēs varam nožēlot to, ka esam manipulācijas upuri. Rīgas domes institūcijas sagatavo projektus un prasa formālu padomes akceptu brīdī, kad faktiski process vairs nav apturams vai kritiski pārvērtējams.

E.Mārtuža atzīmē, ka valsts simtgades atzīmēšanai ir nepieciešams veidot kādu objektu, tomēr piedāvātais risinājums nav veiksmīgs. Pastāv risks vēsturiskās ozolu alejas bojāšanai. Ierosina realizēt tikai daļu no projekta. Projekta maketā paredzētas trepes uz kanālu. Kanālu simboliski var uztvert kā Latvijas vēsturi, kas plūst un trepes pirmais pakāpiens varētu būt 2018.gads un pēc tam citi gadi. Tā būtu vieta, kur rīdniekiem sēdēt un atpūsties. Aicina uzdāvināt Rīgai trepes, līdzīgi kā Romā ir Spāņu trepes. Projektā ir mēģināts savienot teātra vēsturi ar valsts vēsturi. Skaitļu čūskā tie saplūst un izveido bezveidīgu masu. Ievietojot trepju vienā pusē ar valsts vēsturi saistītos gada skaitļus un ar teātra vēsturi otrā, bet centrā attēlot centrālo notikumu, veidotos skaists vides objekts, ko viegli uztvert no abām kanālmalas pusēm.

J.Klotiņš Apstākļi, ka iepriekšējā padomes sēdē vides objekts "Laika priekšskars" tika prezentēts kā noticis fakts, pabeigts konkurss, turpmāk pieļaujot tikai tehniska rakstura korekcijas, ir pamats Pieminekļu padomes iepriekšējā lēmuma pārskatīšanai. Rīgas domes institūcijām ir jārespektē fakts, ka ir izveidota un darbojas Pieminekļu padome, lai gan ar konsultatīvām tiesībām. Padomē ir pārstāvēti tēlniecības, arhitektūras un mākslas nozares atzīti speciālisti un dažādu objektu izveides priekšlikumi skatāmi padomē idejas sākuma stadijā, lai tie būtu pārdomāti, adekvāti un neraisītu konfliktsituācijas un šaubas lielā sabiedrības daļā. Arī Ainavu arhitektu biedrības vēstulē minēts, ka Rīgas vēsturiskā centra apstādījumu ainava ir vērtējama augstāk kā vēlme iemūžināt Latvijas simtgades faktu šajā vietā. Ierosina Īpašuma departamentam turpinot sadarbību ar SIA "H2E" un objekta ideju īstenot kādā citā vietā, piemēram, Jēkaba laukumā.

G.Panteļejevs Neradz, kas objektā ir tik briesmīgs, lai to tik ļoti kritizētu. Darbs ir adekvāts konkursa piedāvātajiem nosacījumiem. Pēdējos gados Latvijas tēlniecības konkursu pieredzē novērojams, ka tiek iesniegti daudzi darbi, taču rezultāts neatbilst organizētāju ekspektācijām. Mēs gribam šedevru, bet tas nevar tikt radīts, ja tēlniekiem netiek dota iespēja profesionāli pilnveidoties, gūt pieredzi. Bieži vien pēc notikuša konkursa un izvēlēta uzvarētāja, parādās aktīvistu grupa, kas cīnās pret. Nevēlas šādas situācijas pieļaut.

K.Sedlenieks Pieminekļu padomei ir jāciena pašai savi pieņemtie lēmumi. Tas nerada labu iespaidu nedz uz ārpusi, nedz pašiem pret sevi. Mēs varam iebilst, ja nav ņemti vērā iepriekš izteiktie priekšnosacījumi. Ja objekta realizācijas process ir tālu aizvirzījies, tad šobrīd balsot diametrāli pretēji būtu kontrproduktīvi. Šajā situācijā mēs varam izteikt nevis padomes kopīgu, bet gan atsevišķu padomes locekļu kritisko viedokli.

I.Andersone Vērtējot vides objekta ideju, iebildumi ir nevis par māksliniecisko

risinājumu, bet pret novietni. Arī Koksnes ķīmijas institūts ir izteicis iebildumus par šo vietu. Nedz Pieminekļu padome, nedz sabiedrības pārstāvji nav tikuši iesaistīti idejas veidošanas procesā. Ja cilvēki, kuriem ir kritisks viedoklis par pieņemtiem lēmumiem un neviennozīmīgi vērtētiem objektiem, nepaudīs savu viedokli un aktīvi neiesaistīsies procesos, tad mēs būsīm pazemīgi varas izpaušmes priekšā.

J.Klotiņš Par objektiem Rīgas vēsturiskajā centā ir jābūt kvalitatīvai diskusijai. Konkrētajā projektā diskusija izpalika un šobrīd mēs redzam, ka par objekta novietni sabiedrībā ir daudz negatīvu viedokļu. Tas vien ir pamatots iemesls vērsties Īpašuma departamentā pārskatīt objekta novietni.

A.Kušķis Piekrīt viedoklim, ka padomei nav jāmetājas ar savu viedokli. Kopumā apstākļi nav mainījušies, tikai realizācijas termiņš – 4.maijs, nav īstenojies. Līdz ar to nav pamata pārskatīt padomes lēmumu. Atsevišķie padomes locekļi savu nostāju var paust sev pieņemamā veidā.

I.Baranovska Kļūda ir sākotnējā procesā, neapspriežot konkursa ideju, nosacījumus, vietu utml. Pieminekļu padome tajā brīdī tika ignorēta. Nevar noliegt, ka tēlnieciski konkursi ir nepieciešami un māksliniekiem ir jādod iespēja gūt reālu pieredzi. Par SIA "H2E" projekta māksliniecisko risinājumu nav diskusiju. Šobrīd mēs esam domes vadošo institūciju ķīlnieki, jo kļūda tika pieļauta procesa sākumā. Pieminekļu padomei ir jāpauž viedoklis un attieksme par šo situāciju un lēmumu pieņemšanas principiem.

J.Krastiņš Diskusija ir par diviem jautājumiem - vides objekta atbilstību un kvalitāti un otrs - par Pieminekļu padomes lēmumu. No sociālpsiholoģijas viedokļa, ja kāds nav spējīgs atzīt savas kļūdas, tad tas ir nolemt iznīcībai. Ja mēs negribam sabojāt savu reputāciju, tad paliekam pie sava iepriekšējā lēmuma, bet varbūt mēs gribam parādīt, ka šī institūcija ir spējīga profesionāli paskatīties uz lietām, argumentēt, izteikt konkrētus priekšlikumus. Vai arguments, ka ir jau izdoti finanšu līdzekļi ir pietiekami pārliecinošs, lai paveiktu sliktu darbu un sabiedrība paliktu neapmierināta?

A.Broks Radošo savienību vidū šis objekts nav ticis apspriests. Iepriekšējā Pieminekļu padomes sēdē tika izteiktas daudzas kritiskas piezīmēs un ierosināti uzlabojumi mākslinieciskajam veidolam. O.Burova kungs atsaucās uz autoru profesionalitāti, ka piezīmes tiks ņemtas vērā, bet tas nav noticis. Šobrīd arī nav sniegta informācija, cik tālu projekts ir paviszījis. Pieminekļu padomei ir pamats norādīt, ka pozitīvais lēmums tika pieņemts ar zināmiem nosacījumiem, bet tā kā par to izpildi nav pieejama informācija, tad padomei ir tiesības pārskatīt savu lēmumu.

Balsojot par vides objekta "Laika priekšskars" izveidi pie Latvijas Nacionālā teātra ar 5 balsīm "par", "pret" -4, "atturas" -1

Pieminekļu padome nolemj:

Pārskatīt vides objekta "Laika priekšskars" novietojumu.

2. Par Džohara Dudajeva gatves nosaukuma mainu

O.Spārītis informē, ka Pieminekļu padomē ir saņemts “Apvienības Pret Nacismu” priekšsēdētāja Jāņa Kuzina iesniegums ar priekšlikumu mainīt Džohara Dudajeva gatves nosaukumu uz tās iepriekšējo nosaukumu - Kosmonautikas gatve, vai arī Eiropas gatve vai Mihaila Zadornova gatve.

O.Spārītis norāda, ka Tartu joprojām atrodas Dž.Dudajeva muzejs.

J.Krastiņš Atzīmē, ka Pieminekļu padome jau pirms vairākiem gadiem ir noraidījusi līdzīga rakstura priekšlikumus un neredz nepieciešamību šo lēmumu mainīt.

Pieminekļu padome vienbalsīgi nolemj:

Noraidīt priekšlikumu par Džohara Dudajeva gatves pārdēvēšanu.

3. Par zemesgabalu, uz kuriem atrodas robežzīmes Rīga, iegādi Rīgas pilsētas pašvaldības īpašumā

J.Klotiņš informē, ka ir saņemis pieprasīto informāciju no Īpašuma departamenta par zemesgabalu piederību, uz kuriem atrodas informatīvās robežzīmes Rīga pie 4 galvenajiem ceļiem, kas ievie Rīgā. Īpašumi, uz kuriem šis uzraksts atrodas, pieder dažādām personām - Rīgas pilsētas pašvaldībai, valstij, kaimiņu pašvaldībām un privātām personām. Ierosina Pieminekļu padomei lemt par aicinājumu Rīgas pilsētas pašvaldībai iegūt īpašumā minētos zemesgabalus, lai varētu īstenot dizaina koncepciju un nodrošināt to kopšanu.

Pieminekļu padome vienbalsīgi nolemj:

Aicināt Rīgas domi iegādāties Rīgas pilsētas pašvaldības īpašumā zemesgabalus uz kuriem atrodas robežzīmes Rīga.

Sēdi slēdz plkst. 11:27

Priekšsēdētājs

O. Spārītis

Protokolēja

I. Šmite

I. Andersone

J. Klotiņš

J. Krastiņš

E. Mārtuža

A. Kušķis

A. Broks

G. Panteļejevs

I. Baranovska

K.Sedlenieks

D.Zigmunde